

Open
Monumenten
dag

08.09.24

En route!

OPEN
MONU
MENTEN
DAG

foto koft : tin voor tien jaar - anoniem tinnen bord 18de eeuw (collectie en foto - Museum De Lakenhal Leiden)
foto pagina 2 : Mouterij, Vrijheid 110, Hoogstraten (foto ARAT)

GORDUNA 10 JAAR

Naar aanleiding van het 10-jarige jubileum van Gorduna vzw, zetten we graag onze projecten eens in de kijker.

Op de Open Monumentendagen - de hoogdagen van het onroerend erfgoed - dragen onze leden en hun bureaus graag hun steentje bij waar we kunnen of gevraagd worden. We zetten er onze projecten of werven in de kijker met een rondleiding, een lezing of een infotentoonstelling. We stellen onze restauratiewerf open voor bezoek. Of onze net afgewerkte restauraties en herbestemmingen worden voor het eerst of uitzonderlijk opengesteld.

Eenmalig maken we een bundeling van de activiteiten op Open Monumentendag Vlaanderen waar we hebben aan meegewerkt.

Met dank aan Herita vzw en aan de organisatoren van de activiteiten - de steden en de gemeenten, de erfgoedverenigingen, de eigenaars - dat we dit konden doen.

Herita vzw heeft deze activiteiten gebundeld op de projectpagina www.openmonumentendag.be/gorduna. Daar vindt u de recentste informatie met betrekking tot de activiteiten en eventuele mogelijkheden tot reservatie.

Gorduna vzw - vereniging van conservatie- en restauratiearchitecten

Gorduna vzw groepeerde als sectororganisatie de architecten - met zelfstandige architectenpraktijk of werkzaam in een architectenbureau - die professioneel actief zijn in de conservatie en de restauratie van gebouwd erfgoed.

Gorduna vzw is een gespreks- en kennispartner voor iedereen - van bouwheer over ambachtslui tot overheid - die actief is bij de restauratie en conservatie van het onroerend, roerend en immaterieel erfgoed.

Gorduna vzw richt zich ook op de regelgeving waaraan het gebouwd erfgoed is onderworpen en op aanbevelingen - van lokaal tot internationaal niveau - in functie van een goede restauratiepraktijk. Door dagelijks te werken in, aan en voor erfgoed, houden we de vinger aan de pols, zijn we goed geplaatst om advies te geven en helpen we om de regelgeving en aanbevelingen goed toe te passen.

Bent u als architect op professionele wijze actief met gebouwd erfgoed en wil u meer weten over onze vereniging? Stuur ons gerust een mailtje.

Colofon

De introductieteksten van de activiteiten en de praktische informatie namen we over van de organisatoren van de respectieve activiteiten van OMD, zoals ingevoerd op de webpagina.

Verzameling, bewerking en layout : Gorduna vzw

GORDUNA vzw | Kleine Pieter Potstraat 21, 2000 Antwerpen | www.gorduna.be | info@gorduna.be

INHOUDSOPGAVE

PROJECTEN EN WERVEN IN DE KIJKER

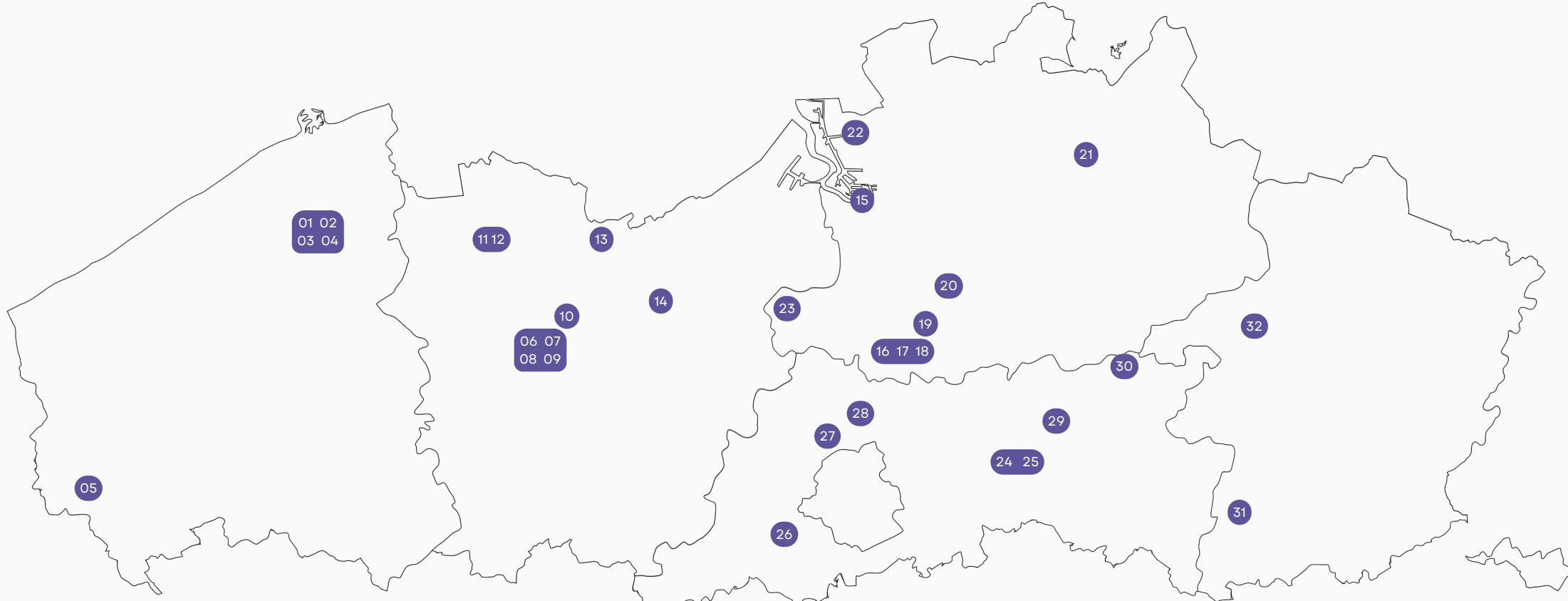
Antwerpen - Sint-Jacobskerk	13
Beringen - Steenkoolmijn	21
Brugge - Belfort	6
Brugge - Huize Minnewater	7
Gent - Begijnhofkerk O.L.V. Ter Hoyaen	8
Gent - De basiliek van Oostakker-Lourdes	10
Gent - Het Arsenaal	10
Leuven - Sint-Jacobskerk	18
Leuven - Stadhuis	17
Lier - Sint-Gummaruskerk	15
Mechelen - De Witte Engel	14
Scherpenheuvel - Oratorianenklooster	20
Wemmel - Kasteel-Gemeentehuis	19
Zelzate - Basisschool	12

BEZOEK AAN DE RESTAURATIEWERF

Bornem - Paviljoen de Notelaer	17
Brugge - Keizer Karelschouw in het Brugse Vrije	6
Eeklo - Stadhuis	11
Gent - Materniteit van het Bijlokehospitaal	9
Grimbergen - Prinsenkasteel	19
Holsbeek - Kasteel van Horst	20
Lokeren - Oud-postgebouw	12
Poperinge - Duitse toren	8
Sint-Pieters-Leeuw - Sint-Pieterskerk	18
Sint-Truiden - Speelhof	21
Stabroek - Kasteel Ravenshof	16
Vosselaar - Het Hof	16

PAS AFGEWERKTE RESTAURATIES EN HERBESTEMMINGEN

Brugge - Onze-Lieve-Vrouwekerk	7
Eeklo - Huysmanhoeve	11
Gent - Sint-Baafshuis	9
Mechelen - De Diamant	13
Mechelen - Predikherenkerk	14
Sint-Katelijne-Waver - Wintertuin van het Ursulineninstituut	15

WEST-VLAANDEREN

- 01. Brugge - Keizer Karelschouw
- 02. Brugge - Belfort
- 03. Brugge - Huize Minnewater
- 04. Brugge - Onze-Lieve-Vrouwekerk
- 05. Poperinge - Duitse Toren

OOST-VLAANDEREN

- 06. Gent - Begijnhofkerk
- 07. Gent - Sint-Baafshuis
- 08. Gent - Materniteit Bijlokehospitaal
- 09. Gent - Het Arsenaal
- 10. Gent - Basiliek Oostakker-Lourdes
- 11. Eeklo - Stadhuis
- 12. Eeklo - Huysmanhoeve
- 13. Zelzate - Basisschool
- 14. Lokeren - Oud-postgebouw

ANTWERPEN

- 15. Antwerpen - Sint-Jacobskerk
- 16. Mechelen - De Diamant
- 17. Mechelen - De Witte Engel
- 18. Mechelen - Predikherenkerk
- 19. Sint-Katelijne-Waver - Urselineninstituut
- 20. Lier - Sint-Gummaruskerk
- 21. Vosselaar - Het Hof
- 22. Stabroek - Kasteel Ravenshof
- 23. Bornem - Paviljoen de Notelaer

VLAAMS-BRABANT

- 24. Leuven - Stadhuis
- 25. Leuven - Sint-Jacobskerk
- 26. Sint-Pieters-Leeuw - Sint-Pieterskerk
- 27. Wemmel - Kasteel-Gemeentehuis
- 28. Grimbergen - Prinsenkasteel
- 29. Holsbeek - Kasteel van Horst
- 30. Scherpenheuvel - Oratorianenklooster

LIMBURG

- 31. Sint-Truiden - Speelhof
- 32. Beringen - Steenkoolmijn

KEIZER KARELSCHOUW IN HET BRUGSE VRIJE

RESTAURATIEWERF

Ontdek het plan om de klopkever te bestrijden en de schouw te beschermen.

De Keizer Karelschouw in het Landhuis van het Brugse Vrije is een van die verborgen parels van Brugge. Maar de klopkever en andere houtborende insecten lusten 'm ook. Niet alleen de imposante beeldhouwde schouwwand is aangetast, ook de rest van de ruimte, de zoldering en de dakspanten erboven krijgen ermee af te rekenen. De voorstudie is afgerond en het plan van aanpak ligt klaar. De werken gaan vanaf de zomer van 2024 van start.

Kom ontdekken wat er precies zal gebeuren, hoe alle kunstwerken in de ruimte worden behandeld en wat voor bestrijdingsmiddelen er worden gebruikt.

Doorlopend vrij te bezoeken. Voor de gespecialiseerde rondleidingen met de restauratiearchitect (zaterdag 11:00 en zondag 14:00) dient te worden gereserveerd.

© Sarah B.

🕒 7 sept: 14:00 - 18:00
8 sept: 10:00 - 13:00, 14:00 - 18:00

- 🏢 Facilitair Beheer Stad Brugge
- 📍 Brugse Vrije, Burg 11a, 8000 Brugge
- ✉ omw@brugge.be
- 📖 reservatie verplicht
- 🌐 [Link voor reservatie](#)
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

BELFORT

PROJECT IN DE KIJKER

Lezing 'Belfort en stadshallen - een bouwtechnische benadering van een iconisch gebouw'.

Het Belfort is sinds 25 jaar opgenomen in de lijst van Unesco Werelderfgoed. De zorg voor dit bouwwerk kent zeker zijn uitdagingen. De Stad stelde Origin aan om de gebouwen na te kijken en een plan voor goed behoud op te maken.

De restauratiearchitecten stellen hun studie met bevindingen over het belfort en de stadshallen voor. Deze lezing wordt gehouden in de Balkonzaal van het Provinciaal Hof, met uitzicht op het Belfort.

Het belfort is vrij te bezoeken op zaterdag 7 september (14:00 - 18:00) en zondag 8 september (10:00 - 13:00, 14:00 - 18:00)

© Debonne V.

🕒 7 sept: 14:00 - 18:00
8 sept: 10:00 - 13:00, 14:00 - 18:00

- 🏢 Facilitair Beheer Stad Brugge
- 📍 Provinciaal Hof, Balkonzaal, Markt 3, 8000 Brugge
- ✉ omw@brugge.be
- ☎ 050 47 23 65
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

HUIZE MINNEWATER

PROJECT IN DE KIJKER

Op weg naar een nieuwe invulling en functie.

Huize Minnewater Wordt het nieuwe Huis van de Bruggeling, met een kinderdagverblijf en het Huis van het Kind erin geïntegreerd. De studies om dat allemaal te realiseren zijn volop bezig, ook om de groenzone achter het gebouw als nieuw stadspark in te richten, bestand tegen de klimaatuitdagingen.

Dankzij Triennale Brugge 2024 is de verbindingroute tussen de Site Sint-Jan en het Minnewater letterlijk boven water gekomen. Adrien Tirtiaux ontlootte niet alleen de restanten van die weg, hij ging praten met mensen die de weg maar al te goed kennen: verpleegkundigen, ambulanciers, ziekenhuispersoneel. Een neerslag van die gesprekken wordt tijdens het Open Monumentenweekend getoond.

© Van Den Broucke D.

🕒 7 sept: 14:00 - 18:00
8 sept: 10:00 - 13:00, 14:00 - 18:00

- 🏢 Facilitair Beheer Stad Brugge
- 📍 Professor dr. J. Sebrechtsstraat 1, 8000 Brugge
- ✉ omw@brugge.be
- ☎ 050 47 23 65
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

ONZE-LIEVE-VROUWEKERK

OPEN NA RESTAURATIE

De restauratie van het orgel.

Het orgel van de Onze-Lieve-Vrouwekerk is recent terug geplaatst. Het werd volledig ontmanteld, alle onderdelen zijn in een orgelrestauratieatelier nagekeken en hersteld, ook de elektriciteit is vernieuwd, wat op zich al een hele uitdaging was. Samen met de gids kom je even tot bij de plaats die normaal gespoken enkel de orgelist betreedt. Je krijgt een uitgelezen zicht op het vernieuwde orgel en een uitzonderlijke blik op de kerk.

Een bezoek aan de kerk of het betalende gedeelte met de praalgraven en de Madonna van Michelangelo zijn niet opgenomen in deze rondleiding.

© Vermeersch S.

🕒 7 sept: 14:00 - 18:00
8 sept: 10:00 - 13:00, 14:00 - 18:00

- 🏢 Facilitair Beheer Stad Brugge
- 📍 Onze-Lieve-Vrouwekerk, Mariastraat, 8000 Brugge
- ✉ omw@brugge.be
- ☎ 050 47 23 65
- 📖 Reservatie verplicht
- 🌐 [Link voor reservatie](#)
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

DUITSE TOREN

RESTAURATIEWERF

Werfbezoek aan de observatietoren in restauratie.

De Duitse Toren is een van de weinige zichtbare sporen aan WO II in de Westhoek. De Duitse Toren deed vroeger dienst als observatietoren bij het nabijgelegen vliegveld ‘Flugplatz Peselhoek’. De Duitse Toren is momenteel in restauratie, maar naar aanleiding van Open Monumentendag wordt de toren opengesteld voor een werfbezoek.

Beklim de toren met een gids op zaterdag- of zondagmiddag en ontdek het WOII-verhaal van deze site en Poperinge. Op zondagvoormiddag leiden de restauratiearchitecten de bezoekers rond en vertellen meer over het project.

De toren is moeilijk toegankelijk en enkel via trappen te beklimmen.

© Toerisme Poperinge

🕒 8 sept: 14:00 - 17:30 (gids)
8 sept: 09:30 - 12:30 (restauratiearchitecten)

- 📍 Stad Poperinge
- 📍 Duitse toren, Westvleterseweg 36, 8970 Poperinge
- ✉ toerisme@poperinge.be
- ☎ 057 34 66 76
- 📖 Reservatie verplicht
- 🌐 [Link voor reservatie](#)
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

BEGIJNHOFKERK
O.L.V. TER HOYEN

PROJECT IN DE KIJKER

Bezoek aan een rijkelijk versierde kerk.

Hoewel de kerk het resultaat is van twee bouwcampagnes (1657 & 1710) lijkt het alsof ze in één worp tot stand is gekomen. Geniet van het interieur en van de tentoonstelling van Staf Van den Steen. Ook de Godelievekapel en het huis van de Grootjuffrouw (nr. 235) zijn te bezoeken.

© Hoste J.

🕒 8 sept: 10:00 - 18:00

- 📍 vzw Begijnhof OLV ter Hoyen
- 📍 Lange Violettestraat 235, 9000 Gent
- ✉ kleinbegijnhof@telenet.be
- ☎ 0498 07 58 14
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

SINT-BAAFSHUIS

OPEN NA RESTAURATIE

Uniek bezoek: de restauratie van het Sint-Baafshuis.

Het was bisschop Antonius Triest die in 1622 opdracht gaf om een nieuw seminarie te bouwen in de buurt van de kathedraal. Het seminarie werd snel te klein om alle seminaristen, professoren, huishoudsters en de ruime bibliotheek te huisvesten. Bisschop Maximiliaan van der Noot liet bijkomende gebouwen optrekken. In 1853 werd de eerste steen gelegd van de nieuwe seminariekapel.

Het Sint-Baafshuis was niet alleen een seminarie. Decennialang was de basisschool van Sint-Bavo hier gehuisvest. Meer dan 20 jaar geleden besliste de bisschop van Gent om alle diocesane diensten onder te brengen op één locatie, in het hart van de stad. Dat betekende het startschot van een lange restauratie en renovatiecampagne, waar onze gids je meer over vertelt.

© Nimmegers W.

🕒 8 sept: rondleidingen om: 10:00, 11:30, 13:30, 15:00

- 📍 Bisdom Gent, Stad Gent
- 📍 Sint-Baafshuis, Biezekapelstraat 2, 9000 Gent
- ✉ gentinfo@stad.gent
- ☎ 09 210 10 10
- 📖 Reservatie verplicht
- 🌐 [Link voor reservatie](#)
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

MATERNITEIT VAN HET
BIJLOKEHOSPITAAL

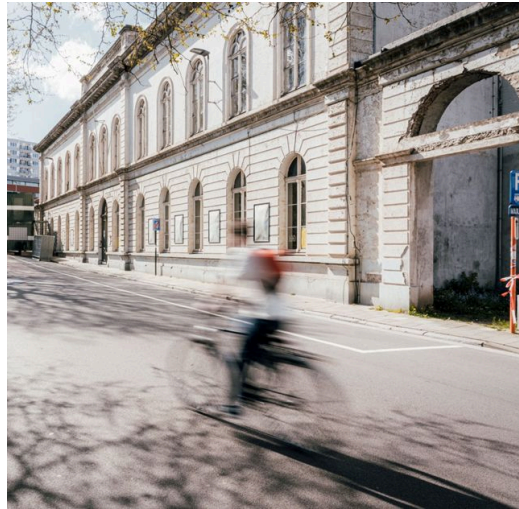
RESTAURATIEWERF

Een uniek moment om de renovatiewerken te bekijken.

De voormalige Materniteit van het Bijlokehospitaal ondergaat momenteel een grondige renovatie en verbouwing. Kom binnen kijken tijdens de werken en ontdek hoe dit monument gerestaureerd wordt.

Tijdens Open Monumentendag is er vanalles te beleven op de Bijlokesite. Volg een van de geadste rondleidingen, bewonder de oudste concertzaal ter wereld, kom rustig kuieren in de tuinen of geniet van een lekkere koffie op deze historische plek.

De voormalige Materniteit en de Bijlokesite in zijn geheel zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

© Stad Gent

🕒 8 sept: 10:00 - 18:00

- 📍 Stad Gent
- 📍 Materniteit Bijlokehospitaal, Bijlokekaai 1, 9000 Gent
- ✉ gentinfo@stad.gent
- ☎ 09 210 10 10
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

HET ARSENAAL

PROJECT IN DE KIJKER

Ontdek de sporen van dit uniek industrieel erfgoed - gegidste rondleidingen.

De site van het Arsenaal in Gentbrugge wordt gedomineerd door loodsen en een wirwar van treinsporen. Ze werd in 1881 opgericht als Atelier Central de Réparation voor het onderhoud en de herstelling van stoomlocomotieven en goederenwagons. Tot 2018 was ze volop in werking en enkel toegankelijk voor NMBS-medewerkers.

De site werd een paar jaar geleden gekocht door het consortium Arsenaal 3PK. Ze zullen het Arsenaal ontwikkelen tot een innovatief en verweven stadsdeel van Gent, met respect voor het verleden. Kom de sporen van dit uniek industrieel erfgoed ontdekken op een rondleiding en laat je inspireren door de toekomstplannen.

© Stad Gent

8 sept: 10:00 - 17:00

- Stad Gent, Arsenaal 3PK
- Brusselsesteenweg 602, 9050 Gentbrugge
- gentinfo@stad.gent
- 092 10 10 10
- Reservatie verplicht
- [Link voor reservatie](#)
- [Link naar OMD website](#)

BASILIEK VAN OOSTAKKER-LOURDES

PROJECT IN DE KIJKER

Een prachtig voorbeeld van neogotische bouwkunst.

Markiezin de Courtebourne liet op het domein van haar kasteel Slotendries een grot bouwen en plaatste er in 1873 ook een Mariabeeld. Het domein stond open voor bezoekers. Na een ongelooflijk mirakel waarbij het verbrijzelde been van Pieter De Rudder voor het Mariabeeld als bij toverslag volledig genas werd de Lourdesgrot in Oostakker een heel druk bezocht bedevaartsoord. Tussen 1875 en 1877 werd er gebouwd aan de basiliek, een prachtig voorbeeld van neogotische bouwkunst.

De basiliek is vrij te bezoeken. Om 10 uur is er een eucharistieviering.

© Stad Gent

8 sept: 10:00 - 18:00

- Bisdom Gent, Stad Gent
- Onze Lieve Vrouwdreef 8, 9041 Oostakker
- gentinfo@stad.gent
- 09 210 10 10
- Vrij te bezoeken
- [Link naar OMD website](#)

STADHUIS

RESTAURATIEWERF

ontdek de erfgoedparels in Eeklo op twee wielen.

Spring op de fiets en ontdek de geschiedenis van gewestweg N9 tijdens een fietszoektocht van circa 5 kilometer. Fiets langs de historische panden en monumenten en krijg een unieke inkijk in de lokale geschiedenis met een interessante brochure bij de hand. Halverwege de fietszoektocht kan je je dorst lessen tussen de eeuwenoude bomen, in de schaduw van het art-nouveau Hotel Shamon.

Vang ook een glimp op van de renovatiewerken in het stadhuis: Een beperkte werfzone van het stadhuis wordt voor een eerste keer opengesteld voor publiek. Een unieke kans om een blik te werpen op de renovatie van dit beschermd monument. Let wel: het stadhuis is tijdens de renovatiewerken niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

© De Bruyne T.

8 sept: 10:00 - 18:00

- Stad Eeklo, werkgroep ELS
- N9 fabriek, Molenstraat 31, 9900 Eeklo
- cultuur@eeklo.be
- 09 218 27 00
- Vrij te bezoeken
- [Link naar OMD website](#)

HUYSMANHOEVE

OPEN NA RESTAURATIE

Rondleidingen Poortgebouw Huysmanhoeve.

Het historisch poortgebouw van de Huysmanhoeve dateert uit de 13de eeuw en is het oudste gebouw uit Eeklo, vermoedelijk zelf van het Meetjesland. Het poortgebouw onderging een volledige restauratie.

Wij zetten de deuren van ons poortgebouw open en voorzien begeleide rondleidingen.

Het Provinciaal Streekcentrum Huysmanhoeve is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Het Poortgebouw zelf is niet integraal toegankelijk.

© Van de Walle M.

8 sept: 11:00 - 16:00

- Plattelandscentrum
- Huysmanhoeve, Bus 1, 9900 Eeklo
- huysmanhoeve@plattelandscentrum.be
- 09 327 04 47
- Vrij te bezoeken
- [Link naar OMD website](#)

GEMEENTELIJKE JONGENSSCHOOL

PROJECT IN DE KIJKER

Basisschool GO! Erasmus opent nieuw schoolgebouw.

Het schoolgebouw, gebouwd aan het begin van de 20e eeuw, werd recentelijk gerenoveerd. In samenwerking met de dienst Monumentenzorg werden de gevel en de binnenzijde van het gebouw gerenoveerd met oog voor detail, rekening houdend met alle historische elementen en de noden van een hedendaagse schoolwerking.

Het gebouw straalt een statige charme uit die kenmerkend is voor de architectuur van die tijd.

© Vereenoghe T.

🕒 8 sept: 14:00 - 17:00

- 🏠 GO! Erasmus, cultuurraad Zelzate
- 📍 Basisschool GO! Erasmus, Leegstraat 2, 9060 Zelzate
- ✉ info.bs@campus-erasmus.be
- ☎ 09 345 59 56
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

OUD-POSTGEBOUW

RESTAURATIEWERF

Werp een blik achter de schermen van de nieuwe Post tijdens een werfbezoek.

Het Oud-postgebouw ondergaat een grondige renovatie. In 2025 zal het gebouw een herbestemming krijgen. Vanaf dan kan je hier terecht voor een bezoek aan het Stadsarchief, een toeristische beleving in het VISIT Lokeren kantoor of voor de Gemeenteraad en ceremoniële samenkomsten.

Het is nog even wachten tot we bezoekers mogen ontvangen in het gebouw, maar we gunnen jullie alvast een eerste blik achter de schermen tijdens dit werfbezoek. Maak er kennis met de verschillende ruimtes en hun nieuwe functies.

Het gebouw is niet integraal toegankelijk.

© De Spiegeleir Y.

🕒 8 sept: 10:00 - 17:00

- 🏠 Stad Lokeren
- 📍 Oud-postgebouw Markt 15, 9160 Lokeren
- ✉ toerisme@lokeren.be
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

SINT-JACOBSKERK

PROJECT IN DE KIJKER

Schatten van Sint-Jacob - levensreis van doop tot begrafenis.

In een aantal tentoonstellingskasten worden bijzondere stukken getoond rond Sint-Jacob. In de kerk kan je de levensreis ontdekken van doopbeleving tot uitvaart.

Rolstoelgebruikers kunnen bellen op het nr 0495 36 93 37 . Aanduiding mobiel nummer tevens aan de poort Sint-Jacobsstraat. Na een seintje wordt assistentie voorzien.

© Smits L.

🕒 8 sept: 12:00 - 17:00

- 🏠 Kerkfabriek Sint-Jacob Antwerpen
- 📍 Sint-Jacobskerk, Sint-Jacobstraat 9, 2000 Antwerpen
- ✉ info@sintjacobantwerpen.be
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

DE DIAMANT

OPEN NA RESTAURATIE

Een schitterend gerestaureerd pareltje uit de 16de eeuw.

Eind 2013 betrok een architectenbureau dit door hen gerestaureerde pandje met kenmerkende trapgevel. De zorgvuldige restauratie, gestoeld op de uitgebreide expertise van het bureau, maakte een einde aan een jarenlange leegstand en verwaarlozing.

De Diamant is de hele dag door toegankelijk van zolder tot kelder: een medewerker van het bureau heet je welkom en vertelt je over de restauratie van het sterk vervallen pandje tot architectenbureau.

© Stad Mechelen

🕒 8 sept: 10:00 - 18:00

- 🏠 Stad Mechelen
- 📍 De Diamant, Sint-Katelijnestraat 46, 2800 Mechelen
- ✉ projecten&monumenten@mechelen.be
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

DE WITTE ENGEL

PROJECT IN DE KIJKER

De historische woning van een gepassioneerd tekenaar.

In het huis wordt een selectie getoond van de vele tekeningen van Gilbert Goovaerts, die het huis heeft bewoond. Als gepassioneerde autodidact maakte hij tekeningen van historische - vooral Mechelse - panden.

Na bijna 500 jaar staat het huis, dat als monument is beschermd, voor een noodzakelijke restauratie. Het huis is een nog grotendeels authentieke 16de-eeuwse woning - met onder meer een prachtige eikenhouten zolder - waarin je zonder moeite terug in de tijd geworpen wordt. Onze stadsgidsen geven je doorlopend een woordje uitleg bij de historiek van het pand en tonen je de sporen van de Melaan, die hier binnenkort weer langs de gevels zal stromen.

© Vereenooighe T.

🕒 8 sept: 10:00 - 18:00

- 🏠 Stad Mechelen
- 📍 De Witte Engel, Sint-Katelijnestraat 44, 2800 Mechelen
- ✉ projecten&monumenten@mechelen.be
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

PREDIKHERENKERK

OPEN NA RESTAURATIE

Bezoek voor het eerst de voltooide kerk.

Na de openstelling van archeologische opgraving op de open monumentendag van vorig jaar, werkte men een jaar lang aan de nieuwste cultuurstek van Mechelen. Tussen de zorgvuldig gerestaureerde wanden en barokke kerkgewelven verrees een volledig ingerichte podiumzaal met uitschuifbare tribune, bar, mezzanine met zitnissen aan de kerkvensters, de schoolcollectie van de bib en zo veel meer.

RADAR laat je de kerk beleven met dansvoorstellingen van opkomend talent. Ook de bibliotheek in het klooster is te bezoeken

© Vereenooighe T.

🕒 8 sept: 10:00 - 18:00

- 🏠 Stad Mechelen
- 📍 Goswin de Stassartstraat 88, 2800 Mechelen
- ✉ projecten&monumenten@mechelen.be
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

WINTERTUIN VAN HET URSELINENINSTITUUT

OPEN NA RESTAURATIE

Stap binnen in de betoverende wereld van het voormalige meisjespensionaat.

In mei 2024 ging de wintertuin na een restauratie en een grondige aanpassing voor de bezoekers terug open. Stap binnen in de betoverende wereld van het voormalig internationaal meisjespensionaat in Onze-Lieve-Vrouw-Waver. Laat je leiden langs indrukwekkende hoogtepunten van het historische gebouwencomplex en bezoek de adembenemende wintertuin in art nouveau uit 1900. De unieke glas-in-lood-koepel creëert een magisch licht- en kleurenspeel en zal je versteld doen staan. Het nieuwe beleevingsparcours neemt je mee naar de leefwereld van de toenmalige kostschoolmeisjes.

© Vynckier G.

🕒 8 sept: 10:00 - 18:00

- 🏠 Stichting Kempens Landschap
- 📍 Bosstraat 9, 2861 Onze-Lieve-Vrouw-Waver
- ✉ info@visitwintertuin.be
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

SINT-GUMMARUSKERK

PROJECT IN DE KIJKER

Een blik onder de grond in de Sint-Gummaruskerk.

De komende jaren staat de Sint-Gummaruskerk in de steigers voor een grondige restauratie. Om eventuele archeologische sporen te beschermen bij het leggen van leidingen voor de verwarmingsinstallatie, voerden archeologen dit jaar een grondig vooronderzoek uit.

Momenteel biedt de kijkdoos een unieke inkijk in de voorganger van onze gotische Sint-Gummaruskerk. De muurrestanten van de romaanse kerk zijn duidelijk zichtbaar, wat onomstotelijk bewijst dat onze gotische kerk gebouwd is op de fundamenten van een oudere romaanse kerk. Een opmerkelijke vondst was een bijzonder goed bewaarde 18de-eeuwse grafkelder met polychrome beschilderingen en lederen schoenen.

© Lavrijsen K.

🕒 8 sept: 10:00 - 17:00

- 🏠 Stad Lier, Gidsenbond Argus en Toerisme Pastoraal
- 📍 Kardinaal Mercierplein 8, 2500 Lier
- ✉ info@visitlier.be
- ☎ 03 800 05 55
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

RESTAURATIEWERF

Volg het restauratieproces van Het Hof van dichtbij en werp een blik op de toekomstplannen.

Het beschermde landhuis Het Hof in Vosselaar dateert volgens een ingemetselde steen uit 1750 en bevindt zich in een prachtig groen landschap met waardevolle bossen en open landbouwgebieden. Het domein herbergt ook een droogschuur en een karakteristieke hoeve.

Stichting Kempens Landschap ontfermt zich over de restauratie & herbestemming van het pastorieterrein. Eind vorig jaar ging Het Hof in de stellingen. De gerestaureerde droogloods & hoeve zijn vrij toegankelijk. Het Hof zelf staat in de stellingen. De architect geeft graag een woordje uitleg over de toekomstplannen.

© Mostmans P.

🕒 8 sept: 10:00 - 18:00

- 🏢 Stichting Kempens Landschap
- 📍 Het Hof, Hofeinde 136, 2350 Vosselaar
- ✉ info@kempenslandschap.be
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

RESTAURATIEWERF

Tussen twee werven.

Momenteel loopt de restauratie van het schrijnwerk op haar einde en in het voorjaar van 2025 start men al aan het dak. Maak kennis met de rijke geschiedenis van het kasteel, bewonder in primeur de nieuwe ramen en werp een unieke blik op het dak. Tussen 10u en 16u start elk half uur een boeiende rondleiding in het majestueuze kasteel Ravenhof.

Enkel de inkomhal op de gelijkvloerse verdieping van het kasteel is toegankelijk voor andersvaliden.

© Van Acker P.

🕒 8 sept: 10:00 - 17:00

- 🏢 Stichting Kempens Landschap, gemeente Stabroek
- 📍 Kasteel Ravenhof, Oud Broek 4, 2940 Stabroek
- ✉ info@kempenslandschap.be
- ☎ 015 22 82 33
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

RESTAURATIEWERF

Geleid bezoek aan de restauratiewerken.

Bezoek de binnenrestauratie van het paviljoen gebouwd door de familie d'Ursel.

De restauratie van het paviljoen is gestart in december 2023 en zal voltooid zijn einde 2024. Open Monumentendag is een unieke gelegenheid om tijdens de restauratie het paviljoen te bezoeken en een restauratie van een erfgoedparel van nabij te volgen.

© Perdaen P.

🕒 8 sept: 13:30 - 17:30

- 🏢 vzw de Notelaer, Kempens Landschap
- 📍 Paviljoen De Notelaer, Notelaersdreef 2, 2880 Hingene
- ✉ info@notelaer.be
- ☎ 0471 67 58 88
- 📖 Reservatie verplicht
- 🌐 [Link voor reservatie](#)
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

PROJECT IN DE KIJKER

Een laatste bezoek aan het stadhuis.

Voor het stadhuis tot 2029 dichtgaat, gooien we één keer we de deuren wagenwijd open. Bezoek de prachtig gerestaureerde salons. Kom er alles te weten over de verbouwing en restauratie en ontdek wat je in de toekomst in het stadhuis kan doen. Bekijk een holografische projectie over de bouwgeschiedenis. Bezoek de tentoonstelling met voorstellen van architectuurstudenten van de KU Leuven onder begeleiding van architectenduo Gijs Van Vaerenbergh.

© Hans T.

🕒 7 sept: 10:00 - 23:00
8 sept: 10:00 - 18:00

- 🏢 Stad Leuven
- 📍 Stadhuis, Grote Markt 1, 3000 Leuven
- ✉ omd@leuven.be
- ☎ 016 27 25 53
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

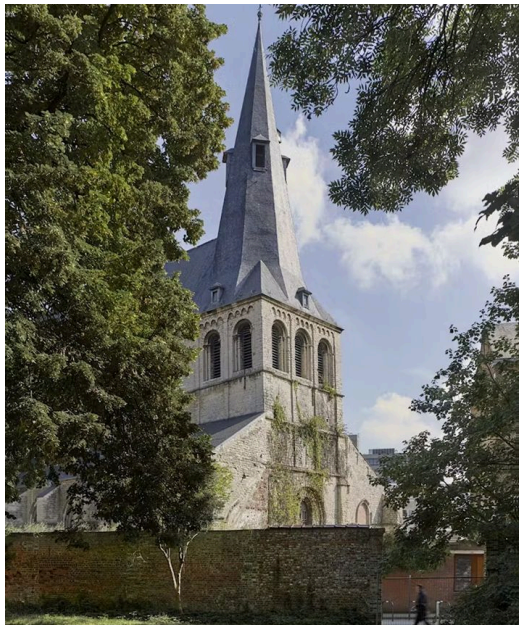

SINT-JACOBSKERK

PROJECT IN DE KIJKER

Ontdek het verleden en de toekomst van de Sint-Jacobskerk.

Zestig jaar geleden sloten de deuren van de Sint-Jacobskerk. Nu de stabiliteitswerken achter de rug zijn, kan de 800 jaar oude romaanse kerk haar rol in de buurt weer opnemen. En dat gebeurt wel op een heel bijzondere manier, met een intens participatief traject. Onze gidsen vertellen je graag meer over de toekomst en het woelige verleden van deze 800-jarige Leuvense topper.

© Studio Roma

🕒 8 sept: 10:00 - 17:30

- 🏠 Stad Leuven
- 📍 Sint-Jacobskerk, Sint-Jacobsplein 1, 3000 Leuven
- ✉ omd@leuven.be
- ☎ 016 27 25 53
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

SINT-PIETERSKERK

RESTAURATIEWERF

Beklim het dak van de Sint-Pieterskerk en inspecteer zelf de ambachtswerken.

Neem een kijkje onder het dakgebinte en zie hoe ambachtslui honderden jaren geleden én vandaag de kerk onder dak zetten. De restauratiearchitecte geeft tekst en uitleg bij de werken. Ook vandaag maken de timmerlui nog gebruik van de oude penverbindingen bij de restauratie van het gebinte. Hierboven krijg je ook een ander beeld van de bakstenen gewelven.

© Van Damme M.

🕒 8 sept: 14:00 - 17:30
rondleiding start op het uur

- 🏠 Gemeente Sint-Pieters-Leeuw
- 📍 Sint-Pieterskerk, Rink 1, 1600 Sint-Pieters-Leeuw
- ✉ brul@sint-pieters-leeuw.be
- ☎ 02 371 22 62
- 📖 Reservatie verplicht
- 🌐 [Link voor reservatie](#)
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

KASTEEL - GEMEENTEHUIS

PROJECTEN IN DE KIJKER

Op weg naar de restauratie.

Het kasteel - gemeentehuis krijgt een grondige restauratiebeurt én wordt uitgebreid met een fraaie nieuwbouw.

We lichten alles in detail toe aan de hand van panelen van de architecten en een korte rondleiding.

© Loeckx L.

🕒 8 sept: 10:00 - 18:00

- 🏠 Gemeente Wemmel, ERF
- 📍 Dr. Folletlaan 28, 1780 Wemmel
- ✉ info@erfgoedstichting.be
- ☎ 0498 51 58 86
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

PRINSENKASTEEL

RESTAURATIEWERF

De werf van het Prinsenkasteel in primeur!

De instandhoudingswerken aan het Prinsenkasteel gaan in september écht van start. Na de vernieuwing van het dak op de donjon, wordt de rest van de kasteelsite aangepakt.

De bouwdeskundige leidt je rond en vertelt wat er te doen staat om de ruïne van verder verval te vrijwaren. De museumconservator geeft je uitleg over de toekomstplannen van het MOT. De steenhouwer demonstreert hoe hij rechte bouwstenen kapt uit ruwe brokken natuursteen.

© Carlier G.

🕒 8 sept: 11:00 - 18:00

- 🏠 Museum voor de Oudere Technieken
- 📍 het MOT, Guldendal 20, 1850 Grimbergen
- ✉ info@mot.be
- ☎ 02 270 81 11
- 📖 Vrij te bezoeken
- 🌐 [Link naar OMD website](#)

RESTAURATIEWERF

Horst in de steigers.

Laat je verwonderen door het verhaal van voormalig eigenares en bouwvrouw Maria Anna Van den Tynpel. Ontdek wat we doen om haar erfenis levend te houden voor toekomstige generaties. Tijdens Expeditie Donjon maak je ook kennis met een wel heel bijzonder en fotogeniek hert. Een ludiek audioverhaal vertelt je alles over de restauratie van het kasteel. Met je werfhelm op volg je een steigerparcours doorheen het kasteel, rond de buitengevel, helemaal tot aan de top van de donjon.

© Vandervorst K.

🕒 8 sept: 11:00 - 17:00

- Herita
- Kasteel van Horst, Horststraat 28, 3220 Holsbeek
- kasteelvanhorst@herita.be
- Reservatie verplicht
- [Link voor reservatie](#)
- [Link naar OMD website](#)

PROJECT IN DE KIJKER

Rondleiding in voormalig Oratorianenklooster.

Ontdek de geschiedenis van het voormalige Oratorianenklooster onder begeleiding van de restauratiearchitecten. Leer meer over de rol van het barokke klooster en bezoek de westvleugel en het poortgebouw, de enige restanten van het klooster. De rondleiding neemt je mee langs de Barokgang naar de westvleugel en het poortgebouw van het Oratorianenklooster. Er zijn meerdere trappen op deze tour.

© Stad Scherpenheuvel-Zichem

🕒 8 sept: rondleidingen om: 13:00, 14:15, 15:30

- provincie Vlaams-Brabant, stad Scherpenheuvel-Zichem
- Isabelleplein 18, 3270 Scherpenheuvel
- toerisme@scherpenheuvel-zichem.be
- 013 39 14 60
- Reservatie verplicht
- [Link voor reservatie](#)
- [Link naar OMD website](#)

RESTAURATIEWERF

Dit is een open werf met een rondleiding.

De gebouwen die vandaag zichtbaar zijn op de site van het Speelhof dateren van de 18de eeuw. Maar het prille begin van het ontstaan van de site als luthof voor de abten gaat terug tot 1585. Duik samen met de gidsen in de geschiedenis van de gebouwen en de bewoners. Bezoek de complexe werf. Bezoek de tentoonstelling in de grote schuur over de geschiedenis en de toekomst van de site.

© versenooghe T.

🕒 8 sept: rondleidingen om: 11:00 - 16:00, 17:00 - 18:00

- Stad Sint-Truiden
- Het Speelhof, Speelhoflaan 5, 3800 Sint-Truiden
- ariane.vandeplas@sint-truiden.be
- 011 70 14 86
- Reservatie verplicht
- [Link voor reservatie](#)
- [Link naar OMD website](#)

PROJECT IN DE KIJKER

Mijnhappening.

Kom de sfeer opsnuiven in dit indrukwekkende monument. Duizenden mijnwerkers gingen er dagelijks aan de slag. Tijdens de Mijnhappening is het uitzonderlijk gratis open voor het grote publiek. Je wandelt doorheen de indrukwekkend grote badzaal, ervaart de spanning voor de afdaling in de ondergrond en hoort hoe vernuftig het bedrijf gerund werd.

Er starten erfgoedwandelingen van op het evenementenplein langsheen het hoofdgebouw, de elektriciteitscentrale, de gerestaureerde kolenwasserij en de herbestemde ruimtes in het badzalengebouw. (Deze activiteit maakt geen deel uit van Open Monumentendag)

© Carlier G.

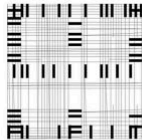
🕒 8 sept: 11:00 - 18:00

- Gemeente Beringen
- Steenkoolmijn, Koolmijnlaan 201, 3580 Beringen
- visit@beringen.be
- Vrij te bezoeken
- [Link naar website](#)

Studio Roma

Dries Vanhove
architectenbureau

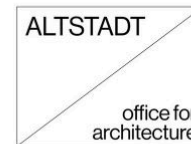

restauration - architecten

MAAT_WERK Architecten

ERF
GOED
EN
VISIE

office for
architecture

Architectenbureau
Vanhecke & Suls

B.Delaey
conservatiearchitecten

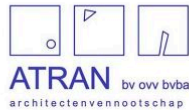

SPECTRA

E²ARC
Architects for future cities

archipl

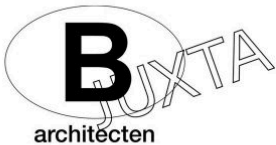
ATRAM bv o/v bvba
architectenvennootschap

architectuur **dépot**

ARCHITECTUUR- &
RESTAURATIEBUREAU
DEMEYERE J & A
BVBA

TeamvanMeer!

architecten

noAa
Belgie

B.
VAN DER WEE
studio for architecture
& conservation

Callebaut
Architecten

ARCHITECTEN
BEECK & HERMANS

pluspunt
architectuur

ARCHITECTURE
& ENGINEERING
origin

aNo
architecten

ARCHITECTENBUREAU
Michel Janssen

**Bressers
Erfgoed**

R-ST

ARAT

ARCHITECTENBUREAU SABINE OIKERSE

ZED
ARCHITECTS

LMS
ARCHITECTEN

architectenbureau | **serck**

steenmeijer architecten

KARUUR
ARCHITECTEN

OPEN
MONU
MENTEN
DAG

En route!

08.09.24

Open Monu menten dag

GORDUNA
vereniging restauratie / conservatie architecten

Herita

 Vlaanderen
is ergoed

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

 nationale
loterij
MEER DAN SPLEN

2

 vrt

